

Lesson 62

Inanakan ne AlMasihin

Lukas 2; Mateo 2

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin marjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin, diyalem pagistadite amban dem Kitab Injilin takitete, we' dina'ak we' Tuhanin mala'ikatnen Jibra'il hap pī hap lahat Isra'el, hap puweblo Nasaret si dembuwa' dende inēnan Mariyam. Pabagala mala'ikatin si budjang iyan duk akahanne iye, we' sōng betteng iye we' balakat Niyawa Tuhanin. Akahanne iye we' nganak iye lella duk subey iye ēnanne si *Isa*. Hāti si *Isa*, **nimbul Tuhanin**. Bakas takitete ne we' tekka ne waktu luwal inagadan we' me' a'a manuhut Tuhanin! **Manimbul inin**, iye pananggung Tuhanin ellew pagduse disi Apu' Adam duk Sitti Hawahin, **la'i ne dem betteng budjangin** bu sōng palahil ne si dunya.

Lesson ellew inin inēnan “**Inanakan ne AlMasihin!**” Missā ne kite bi dahu' sabab lahat masa panganak pu si *Isa AlMasihin* mangkin kite bi matsa amban dem Kitab Injil bang sa'ingge panganak iyehin. Masa miya'an sultan bangsa Romahin inēnan Caesar Agustus (hātinin ‘Sultan Agustus’) ekka lahat pagbaya'anne duk magbaya' isab iye si lahat me' Yahudihin. Saguwa' bisan ga'i kata'uhande Tuhan te'edin, me' magbaya' mala'i si Romahin ga'i makajari alalde palanu Tuhanin we' papitune Manimbulin si dunya. Iye mato'ohin, ginuna me' bangsa Romahin we' Tuhanin numanan me' pina'al we' me' nabihin.

Ta'essebba ke bang ine pina'al we' Nabi Mika me' pitu' hatu' tahun dehellu amban inanakan AlMasihin? Pina'al we' Nabi Mika we' AlMasihin subey inanakan si puweblo **Betlehem**, iye puweblo pamilya Sultan Da'ud masaley. Saguwa' Mariyam, dende sōng manganakan si Isahin, ga' patenna' si Betlehem suga' si **Nasaret**, dembuwa' puweblo tala amban Betlehem, me' da hatu' duk limempū kilometro talahannen. Na, sa'ingge makajari we' AlMasihin inanakan si lahat Betlehem?

Na, me' bagayku, kata'uhanbi du we' ga' niya' hunit si Tuhan! Iye te'ed Tuhanin duk iye manganda'akin si kēmon mapalabey si dunyahin. Kata'uhanne ne andang bang ine sōng mapalabeyin. Ellew inin batsate we' niya' dembuwa' uldin sultan bangsa Romahin pag sōng tapit ne waktu panganak Mariyamin. Pa'in uldin inin: “Kēmon lella duk dende subey pī magpalista si puweblo kapapu'anden duk mabayed sukey si gubelnohin!” Hātinin we' duwangan siye, Mariyam duk si Yusup, subey pī hap Betlehem, puweblo sultan Da'ud, pegge' tubu' Sultan Da'ud isab siye. Na, kuwe'itu matsa ne isab kite bi amban dem Kitab Injil sinulat we' si Lukas, kapitulu duwe duk pakale kite bi bang sa'ingge inanakan Isa AlMasi la'i si **Betlehem**, sa pananggup Tuhanin masaley.

Sinulat dem Kitabin, pa'inne:

(Lukas 2) ¹ *Masa i', si Agustus Sultan Nakura' si bangsa Romahin. Manjari ngurung uldin iye we' subey magpalista kēmon a'a dem me' kalahat-lahatan si antanannen....*³ *Hangkan kēmon a'ahin balik pī si lahat kapapu'anden magpalista.* ⁴ *Si Yusup lumengngan amban puweblo Nasaret la'i si lahat Jalil pataked hap pī si lahat Yahudiya, si puweblo Betlehem, iye lahat panganakan Sultan Da'ud ley. Pī iye magpalista la'i pegge' tubu' si Da'ud iye.* ⁵ *Magtuhut iye duk Mariyam tunangnen pī magpalista. Si Mariyam betteng.* ⁶ *Manjari, baytude la'i si Betlehem, ta'abut nganak Mariyam.* ⁷ *Inanakan we' ne anakne panganayenin, lella. Pinutus we' ne nakanakin dem olos duk pinabāk we' ne dem kahun pagpakanan hayep dem kamalig pegge' ga' niya' lānde dem luma' paghegpa'-hegpa'anin.*

Padeheng dahu' kite bi. Takalebi ke bang sa'ingge parasahannen pag inanakan AlMasihin? Inanakan AlMasihin a'a miskin, diyawa' te'ed paga'anen. Inanakan iye dem kamalig pegge' penno' luma' paghegpa'-hegpa'an si Betlehemin. Iye Manimbul duk Hukum dunya si pesōnganin, inanakan dem kamalig! Kaw tapikil me' sinduwehin: “Ga'i makajari! Bang si Isa Manimbul dunyahin duk iye Mangantan kēmon-kēmonin duk Mangahukum kēmon manusiya'in, we'ey iye ga' inanakan dem astana' liput we' alata' supaya kata'uhan kēmon a'a we' iye Sultan me' sultanin duk Panuhutan me' panuhutanin?”

Me' bagayku, subey te'ed ta'essebte bi inin: **me' pikilan Tuhanin seddili amban pikilan manusiya'**, duk bangsahan Tuhanin seddili amban bangsahan si dunya inin. Bugtu', panganak pu si Isahin magtuhut duk tanda' balakat duk sahaya te'ed, saguwa' me' a'a ma'ekkahin ga' takilaleda pegge' seddili manamal **bangsahan Tuhanin duk bangsahan si dunya.**

Upama, kaw ka'am bakas ngite a'a dayahan patenna' si luma' hadje duk hāp. Magsemmek mahalga' siye duk parasahanden hāp hadja, kaw niya' dara'akande nuhut kēmon kinabaya'anden. Sa miya'an a'a bangsahan

si dunyahin. Saguwa' **bangsahan Tuhanin** seddili amban **bangsahan si dunya inin**. Iye jannen hangkan AlMasihin – iye mapitu amban harapan Tuhanin – duma'in iye inanakan dem parasahan hāp. Duma'in iye kuwe' me' a'a dayahan ma'ekkahin, ga'i tasabutde bang sa'ingge katiksa'an duk kahunitan me' a'a mamiskinin. Duma'in. Iye miya'an pinapitu we' Tuhanin supaya tatimbulne me' manusiya'in amban balakat Nakura' Seyitanin duk balakat dusehin; inanakan iye kuwe' a'a miskin, bisan dem kamalig! Hangkan ga' niya' tapagpa'in we' pitu AlMasihin nimbul me' madayahanin hadja, atawa we' ga'i tasabutne lessa mamiskinin. Mabaya' Tuhanin we' kēmon a'ahin tasabutde du we' Mangalekkatin pinapitu we' ne si dunya supaya timbulne **kēmon** makahagad si iyehin – bahi' duk bata', lella duk dende, dayahan duk miskin, banyaga' duk duma'in banyaga'. Hangkan sinulat dem Kitabin: “*Kata'uhanbi du bang sa'ingge hadje lasa duk ase' Panuhutanten bi Isa AlMasi si kitehin bi. Hawal ase'ne si ka'amin, bisan iye dayahan la'i si surga', magpamiskin iye pegge' maglilla' iye manjari manusiya' supaya ka'am ngandayahan sabab iye.*” (2 Korinto 8:9) AlMasihin hadja dendangan, ga' niya' seddili, iye **mamene' dinen** we' subey iye inanakan. Duk pene'ne pe, inanakan iye a'a miskin! {Inin du isab: kaw niya' pe jän seddili hangkan si Isa inanakan dem kamalig. Kaw isab subey tasabutte bi we' iye “Bili-bili Tuhanin.” Me' bili-bilihin inanakan dem kamalig. Ta'ayate namba sabab gellal “Bili-bili Tuhanin” para pu si Isa si lesson 64.}

Na, kuwe'itu pala'us ne kite bi si istori sabab panganak AlMasihin duk batsate bi ne mahāp manamalin. Sangem miya'an panganak pu si Isa dem kamaligin, dina'ak we' Tuhanin me' mala'ikatnen pi si me' pastul sinduwe mangipat hayepden la'i si kapaslangan paliput si Betlehem. Pakale ka'am bang sa'ingge siye inakahan we' Tuhanin aka-aka hāp sabab panganak AlMasihin.

Sinulat dem Kitabin:

(Lukas 2) ⁸ *Na, sangem miya'an, niya' me' pastul bili-bili si lahat miya'an magjaga manteyan me' panenan bili-biliden dem kabalilihan si kahayanan.* ⁹ *Bessuwang niya' dembuwa' mala'ikat Tuhanin pabagala si siye duk sahaya Tuhanin ninag paliput si siye hangkan kadahitan te'ed siye.* ¹⁰ *Saguwa' pa'in mala'ikatin, “Da'a ka'am tinalaw, pegge' pitu ku ngakahan ka'am aka-aka hāp makakēg me' a'ahin kēmon.* ¹¹ *La'i si Betlehem, puweblo Sultan Da'ud awwalley, inanakan ne ellew inin Manimbul ka'amin. Iye AlMasi, Panuhutanin.* ¹² *Duk iye inin indanin we' bernal aka-aka inin: kasuwa'bi du nakanakin pinutus dem olos duk pinabāk dem kahun pagpakanan hayep.”*

¹³ *Manjari niya' magtawus takitede si bihing mala'ikatin banes te'ed mala'ikat amban surga'. Pinudji we' de Tuhanin, pa'inde* ¹⁴ *“Pata’*

Tuhanin pinudji si surga', duk si dunya karayaw sanyang me' a'a makasulut iyehin!"

¹⁵ *Ubus tahala' ne me' mala'ikatin balik pī si surga'. Pag tumahala' ne siye, pa'in me' pastul bili-bilihin, "Sūng kite bi pī si Betlehem. Payamante bi bakas pinaginta'u we' Tuhan si kite inin."* ¹⁶ *Manjari magdayi'-dayi' siye pī duk takasuwa' we' de si Mariyam duk si Yusup, duk nakanakin la'i pinabāk dem kahun pagpakanan hayep. Pag kitede nakanakin, magaka-aka siye sabab bakas inaka mala'ikat si siyehin pasal nakanak miya'an....* ²⁰ ***Manjari balik ne me' pastulin pī si me' hayepden. Pinudji duk sinanglitan we' de Tuhanin sabab me' bakas takaleden duk takiteden, pegge' kēmon bakas inaka mala'ikat si siyehin to'o te'ed. Amin.***

Sine tagna' pinakita'u we' Tuhanin me' aka-aka hāp sabab panganak AlMasihin? Pakita'une ke aka-aka hāp inin si sultan bangsa Roma, atawa si me' a'a dayahan, atawa si me' nakura' āgama? Duma'in. Inakahan dehellu we' Tuhanin aka-aka hāp sabab panganak AlMasihin si a'a miskin; si pastul diyawa' paga'aden mangagad we' pitu Manimbulin. Sinna te'ed me' pastulin mayaman nakanak diki' inin, si Isa! Inurungan siye sukud hāp manamal! **Takitede ne iye bakas pina'al we' kēmon me' nabihin: AlMasihin, Manimbul dunyahin, Lapal Tuhan Mangga' niya' Tamanannen la'i ne si nakanak behu inanakan miya'an!**

Payamante ne dem Kitab bang ine palabey pag ubus ne inanakan si Isa me' den tahun. Ensini' takaleta ne bang sa'ingge me' **a'a miskinin** inakahan we' Tuhanin palabey amban me' **mala'ikat** mapabagalahin sabab panganak pu si Isahin. Kuwe'itu takaleta bi bang sa'ingge inakahan we' Tuhanin me' **a'a lalem kata'uden** sabab panganak pu AlMasihin palabey amban **pote'an** hadje duk hāp paguwa' diyata' langit. Pakale ka'am si me' sinulat dem Kitab Injil we' Mateo, kapitulu duwe.

Sinulat dem Kitabin:

(Mateo 2) ¹ *Inanakan si Isa si puweblo Betlehem si lahat Yahudiya masa si Herod sultanin. Ga' tiggel, niya' me' a'a tekka pī si puweblo Awrusalam amban lahat silangan. Me' a'a inin inadji'an we' de me' pote'anin.* ² *Pag tekkade la'i magtilew siye, pa'inde, "Ingge nakanak ba'ahu inanakanin, iye ujud manjari sultan me' Yahudihin? Pegge' niya' takite kami pote'an paguwa' la'i si silangan duk pote'an miya'an tanda' we' inanakan ne iye duk pitu kami mudji iye."*

³ *Pag takale we' Sultan Herod inin, sasew te'ed pikilannen duk sampay kēmon a'a si Awrusalamin sasew du isab.* ⁴ *Dina'ak we' sultanin magtipun kēmon me' nakura' imamin duk me' guru si sara' āgamahin. Manjari tinilew siye we' ne, pa'inne, "Antag lahat*

panganakan pu AlMasihin?”⁵ Pa'inde, “Si puweblo Betlehem la'i si Yahudiya, **pegge' bakas tasulat we' Nabi Mika dem Kitab sa inin,** ⁶ ‘O me' a'a Betlehem lu'u si lahat Yahudiya, bisan diki' lahatbin ga'i du ka'am diniyawa'an si matahan me' nakura' Yahudihin, pegge' billu'u paluwas du dembuwa' nakura' mangantan me' a'akun bangsa Isra'elin’”.⁷ Pag takale si Herod inin, pinasan we' ne dina'ak pi me' lella amban silangan miya'an, bu bino'o siye we' ne magbissā, siye-siye hadja. Tinilew siye we' ne bang sumiyan pangitede paguwa' pote'anin. Inakahan iye we' de.⁸ Manjari dina'ak ne siye hap Betlehem we' si Herod, pa'inne, “Pi ka'am, pihahun bi te'ed nakanakin. Bang takasuwa'bi ne nakanakin, akahanun bi ku duk ku isab tapi mudji iye.” (Saguwa' magpalanu Sultan Herod dem ateyne we' papateyne nakanakin, pegge' ga'i iye mabaya' we' niya' magsultan seddili amban iye!)

⁹⁻¹⁰ Manjari, pag ubus sultanin missā, lumengngan ne me' a'a amban silangan miya'an. Sābude maglengnganin, takitede balik pote'an bakas takitede si lahat silanganin. Pag kitede pote'anin sinna te'ed siye manamal. Patuhut siye si pote'anin, ubus bu pahali pote'anin si atag pala'ihan nakanakin.¹¹ Ubus padiyalem siye si luma' miya'an duk takitede nakanakin duk sa'inen Mariyam. Pasudjud siye duk pinudji we' de nakanakin. Lukade pangisihanden duk urungande iye bulawan, kamanyan duk isellan bengngi inēnan mira.¹² Ubus inin inakahan siye we' Tuhanin diyalem taginepde, ga'i siye dina'ak balik pi pu si Herod. Manjari mole' siye, nuhut lān seddili.

Na, inin istori sabab panganak pu AlMasihin. Ine makajari pa'inte sabab kēmon bakas takaleta ellew inin? Bugtu' dembuwa' inin makajari tapa'inte, we' panganak pu si Isa AlMasihin **ga' niya' sali'ne** si kēmon dunya! Bang tapikilte kēmon nabihin duk sultanin duk a'a sinduwe dem dunyahin, ga' niya' bakas inanakan kuwe' si Isahin!

- Bakas takitete ellew inin we' AlMasihin inanakan we' **budjang, sabab balakat Tuhanin, sa bakas pina'al we' me' nabi Tuhanin.**
- Takaleta we' inanakan si Isa si puweblo **Betlehem**, sa bakas pina'al we' Nabi Mika me' pitu' hatas tahun dehellu amban inanakan si Isa.
- Takaleta isab we' **dina'ak pi mala'ikatnen we' Tuhanin duk sahayane amban surga'** si me' pastulin supaya akahanne siye aka-aka hāp, pa'inne, “Pitu ku ngakahan ka'am aka-aka hāp makakēg me' a'ahin kēmon. La'i si Betlehem, puweblo Sultan Da'ud awwalley, inanakan ne ellew inin Manimbul ka'amin. Iye AlMasi, Panuhutanin.”

- Ubus takaleta we' **banes me' mala'ikatin pabagala duk mala'ikat tagna'in, mudji Tuhanin** duk pa'inde, *“Pata' Tuhanin pinudji si surga', duk si dunya karayaw sanyang me' a'a makasulut iyehin!”*
- Bakas takaleta isab we' **pinabettad we' Tuhanin dembuwa' pote'an hadje diyata' langit** supaya pakita'une si me' a'a lalem kata'uden si lahat tala, we' AlMasihin, Sultan me' sultanin, Manimbul madusehanin inanakan ne.

Me' bagayku, ine makajari pa'inte sabab kēmon inin? Pa'inte inin: Ga' niya' a'a inanakan si dunya kuwe' lella inin. Tinggal du panganak pu si Isahin. Bang sabab panganak pu **si Isahin ga' niya' sali'ne!** Ga'i iye makajari pagsali'te duk a'a seddili. Si Isa pesōng amban nabi. **Iye bakas pina'al we' kēmon me' nabihin. Iye AlMasihin amban surga'!**

Me' bagayku, bang si Isa dembuwa' hadja me' nabi, **we'ey kēmon me' nabi Tuhanin magpa'al we' pitu iye dehellu amban panganak iyehin? Ine jānnen hangkan me' mala'ikatin duwa'i amban surga' magkēg-kēg** sabab panganak iyehin? Bang si Isa dembuwa' hadja nabi kuwe' me' sinduwehin, **we'ey pabettad Tuhanin pote'an hadje diyata' langit** supaya pasaplagne panganak iyehin? Duk **ine jānnen hangkan** iye inanakan we' budjang? **Karayaw mikil-mikil ka'am te'ed sabab me' panilew importante inin.**

Hāp isab bakas pakale ka'am ellew inin. Si lesson balik, bang amban kahandak Tuhanin, takaleta bi bang sa'ingge Isa AlMasi nagna' maghinang hinangannen tu'u si dunya....

Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin sasangbi mikil-mikil sabab lapal mala'ikat si me' pastulin, pa'inne:

“Da'a ka'am tinalew, pegge' pitu ku ngakahan ka'am aka-aka hāp makakēg me' a'ahin kēmon. La'i si Betlehem, puweblo Sultan Da'ud awwalley, inanakan ne ellew inin Manimbul ka'amin. Iye AlMasi, Panuhutanin!” (Lukas 2:10,11)

Wassalam